

שיעור קמה

מ"ע קמ. קלו. קלז. מל"ת רכד. רכה. רכו.

מצוה קמ היא שצונו למנות השנים והשמיים שבע שבע עד שנת היובל, אחר שנכבשה הארץ והתגברנו בה ומצוה זו כלומר ספירת שני השמיטה היא נמסרת לבית דין הגדול כלומר סנהדרי גדולה, כי הם שימנו שנה שנה מהחמשים שנה כמו שימנה כל איש ואיש ממנו ימי העומר. והוא אמרו יתעלה וספרת לך שבע שבתות שנים. ולשון ספרי יכול יספור שבע שמיטות זו אחר זו ויעשה יובל תלמוד לומר שבע שנים שבע פעמים, הא עד שיאמרו שני כתובים ואם לאו לא שמענו, כלומר שמצוה זו לא הגיע איכות עשייתה אלא משני כתובים והוא שימנם השנים ביחיד ונמנה השבועות עמהן שבע פעמים. ואחר שאמר שזה הענין לא הגיע אלא משני כתובים הורה שהם מצוה אחת בהכרח שאילו היו שתי מצות כלומר מנין שני השמיטות ומנין השנים לא אמרו עד שיאמרו שני כתובים כי כל שתי מצות ילמדו משני כתובים, וכן כל מצוה ומצוה מכתוב שלה, ואמנם יאמר לעולם הא עד שיאמרו שני כתובים במצוה אחת שלא תשלם ידיעתו אלא משני כתובים כמו הבכור שבא בכתוב וכל פטר רחם לי ויורה לזה לבדו שיהא הבכור לה' בין זכר בין נקבה ובא בכתוב אחר הזכרים לה' ויורה הכתוב הזה לבדו שכל זכר לה' בין בכור בין פשוט ומשני הכתובים הגיע ענין המצוה שהוא בכור זכר לבד כמו שביארו במכילתא. (בהר סיני, שמטה ויובל פ"י) :

מצוה קלו היא שצונו לקדש שנת החמשים. כלומר לבטל העבודה בה כמו השמטה, והוא אמרו יתעלה וקדשתם את שנת החמשים שנה, ובבאור אמרו כשם שנאמר בשביעית כך נאמר ביובל, כלומר ההשואה ביניהם בצווי כמו שהשוה הכתוב ביניהם באזהרה כמו שהתבאר, ומשפטי שנת השמטה ושנת היובל שוים בבטול עבודת האדמה והפקר מה שיצמח ושני דברים אלו כללם אמרו וקדשתם את שנת החמשים. וכבר באר הכתוב שענין הקדושה בה שיהיו פירותיה ותבואתה מופקרים אמר כי יובל היא קדש תהיה לכם. וזה היובל אינו נוהג אלא בארץ ובתנאי שיהיה כל שבט ושבט יושב במקומו כלומר יושב בחלקו ובארץ ישראל ולא יהיו מעורבין זה בזה. (בהר סיני זרעים הלכות שמטה ויובל פ"א)

מצוה קלז היא שצונו לתקוע בשופר בעשרה מתשרי משנה זו לקרא דרור לעבדים ולצאת כל עבד עברי לחרות ביום העשירי מתשרי, והוא אמרו יתעלה והעברת שופר תרועה וגו' ואמר וקראתם דרור. והנה התבאר ששנה היובל לראש השנה לתקיעות ולברכות. וכבר התבאר משפטי תקיעות שופר של ראש השנה במסכת ראש השנה, וידוע כי התקיעה ההיא היא ביובל אמנם לפרסם החרות ושהוא מין הכרזה, והוא אמרו וקראתם דרור בארץ לכל יושביה בארץ הנזכרת, ואין ענינה כענין תקיעת ראש השנה כי היא זכרון לפני ה' וזהו להוציא את העבדים. (בהר סיני זרעים הלכות שמטה ויובל פ"י)

מצוה רכד הזהיר מעבוד הארץ בשנת היובל, והוא אמרו לא תזרעו כמו שאמר בשמיטה שדך לא תזרע. וכמו שהשמיטה אסור בה בין עבודת הארץ בין עבודת האילן כך היובל ולפיכך אמר לא תזרעו על הכלל כולל ארץ ואילן. ומי שעבר על לאו זה לוקה. (שם, שם פ"י) :

מצוה רבה הזהירנו מקצור ספיח בשנת היובל. והוא אמרו
יתברך לא תקצרו את ספיחיה כמו שאסור השנה
השביעית. (שם, שם) :

מצוה רבו הזהיר מלקבץ פירות האילנות בשנת היובל כמו
שנקבץ בשאר השנים. והוא אמרו לא תבצרו את
נזיריה כמו שבארנו בשנה שביעית. ובספרא גם כן אמרו לא תקצרו
לא תבצרו כמו שנאמרו בשביעית כך נאמרו ביובל. ר"ל כי הדין
בשני אלו הלאוין אחד, ומשפטי מצות שמיטה ויובל אינן נוהגין
אלא בא"י. (שם, שם) :